

KSIĄDZ PROFESOR STANISŁAW NAGY KARDYNAŁEM

Instytut Teologii Fundamentalnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego ma szczególny powód do dumy, gdyż jego emerytowany profesor, ks. Stanisław Nagy SCJ, otrzymał 21 października 2003 r. w Rzymie z rąk Jana Pawła II biret kardynalski oraz złoty pierścień – symbole osobliwego posłannictwa w Kościele powszechnym. To historyczne wydarzenie miało miejsce w czasie trwania dzie-

wiątego – w ciągu 25 lat posługi papieskiej Jana Pawła II – konsystorza zwyczajnego, na którym Papież mianował nowych kardynałów¹. Kardynałowie Świętego Rzymskiego Kościoła tworzą szczególne Kolegium, któremu przysługuje prawo wyboru Biskupa Rzymskiego. Ponadto kardynałowie podlegają bezpośrednio papieżowi – tak w działaniu kolegialnym, gdy są zwoływani razem dla rozważenia ważniejszych spraw, jak też pojedynczo – przez wykonywanie różnych urzędów, świadcząc pomoc Biskupowi Rzymskiemu, zwłaszcza w codziennej trosce o Kościół powszechny (por. kan. 349).

Kilka dni wcześniej, 13 października 2003 r., ks. prof. Stanisław Nagy przyjął w Katedrze na Wawelu święcenia biskupie. W uroczystości na Wawelu przy konfesji św. Stanisława (zwanej także „Ołtarzem Ojczyzny”) głównym konsekratorem był kard. Franciszek Macharski, a współkonsekраторami – kard. Marian Jaworski ze Lwowa, nuncjusz apostolski w Polsce abp Józef Kowalczyk oraz 14 biskupów. Przyjęcie sakry biskupiej jest zalecane przed wręczeniem kapelusza kardynalskiego, choć nie jest obowiązkowe, zwłaszcza, jeśli godność kardynalska stanowi uhonorowanie zasług nominowanego dla Kościoła². Podczas wspomnianych uroczystości ks. Nagy otrzymał symbole władzy biskupiej: mitrę, pastorał, pierścień i Ewangelię. Wtedy też Ksiądz Kardynał nominat decyzją Ojca Świętego otrzymał także tytuł arcybiskupa tytularnego istniejącej od XVI w. diecezji Holar w Islandii.

Dewizą nowego Kardynała są słowa *In Te Cor Iesu speravi* („W Tobie, Serce Jezusa, swą ufność złożyłem”). W jego kardynalskim herbie znajduje się symbol Serca Jezusa, Biblia, kotwica (symbol nadziei i wiary) oraz monogram słów *Ave Maria*. Kardynał należał do bliskich współpracowników Karola Wojtyły, gdy ten był metropolitą krakowskim³

¹ Dla porównania: Pius XI zwołał 17 konsystorzy, Pius XII – 2 (w ciągu dwudziestu lat), Pius X – 7, Jan XXIII – 5, Paweł VI – 6. Jan Paweł II mianował 21 października 2003 r. – 31 nowych kardynałów, w tym jednego *in pectore* (łącznie w czasie swego pontyfikatu – 232). Kodeks Prawa Kanonicznego w kan. 351 § 3 stanowi: „Kto jednak został promowany do godności kardynalskiej i Biskup Rzymski wybór zapowiedział, jednak zarezerwował sobie *in pectore* ogłoszenie jego nazwiska, na razie nie ma żadnych obowiązków, ani też nie przysługują mu żadne uprawnienia kardynałów. Z chwilą wszakże ogłoszenia później jego nazwiska przez Biskupa Rzymskiego, zostaje związany obowiązkami i otrzymuje uprawnienia, przy czym pierwszeństwo liczy się od momentu zarezerwowania *in pectore* jego nazwiska”.

² Kan. 351 § 1: „Kardynałów ustanawia w sposób nieskrępowany Biskup Rzymski, wybierając ich spośród mężczyzn, którzy mają przynajmniej święcenia prezbiteratu, odznaczają się szczególną nauką, obyczajami, pobożnością i roztropnością w załatwianiu spraw. Ci, którzy nie są jeszcze biskupami, powinni przyjąć sakrę biskupią”

³ Kodeks Prawa Kanonicznego stanowi w kan. 356: „Kardynałowie mają obowiązek gorliwie współpracować z Biskupem Rzymskim. Z tej racji kardynałowie, którzy wypełniają jakkolwiek urząd w Kurii, a nie są biskupami diecezjalnymi, mają obowiązek rezydować w Rzymie; kardynałowie zaś kierujący jakąś diecezją w charakterze biskupów diecezjalnych, powinni przybyć do Rzymu, ilekroć są wzywani przez Biskupa Rzymskiego. Kan. 353 § 1: „Kardynałowie działaniem kolegialnym służą najwyższemu Pasterzowi Kościoła pomocą, głównie na konsystorzach, na które zbierają się z polecenia Biskupa Rzymskiego i pod jego

Curriculum vitae nowego Kardynała było już publikowane na łamach „Roczników Teologicznych”⁴. Gwoli przypomnienia – urodził się 30 września 1921 r. w Bieruniu Starym k. Katowic w rodzinie robotniczej. Jest profesorem zwyczajnym, doktorem habilitowanym teologii fundamentalnej i ekumenizmu. Ks. S. Nagy otrzymał stopień magistra na Uniwersytecie Jagiellońskim w 1948 r., w 1950 r. uzyskał licencjat na KUL, w 1952 r. doktoryzował się, rozprawę habilitacyjną obronił w 1968 r., w 1979 r. zatrudniono go na stanowisku profesora nadzwyczajnego, a w 1985 r. został mianowany profesorem zwyczajnym.

Do zgromadzenia sercanów wstąpił w 1937 r., śluby wieczyste złożył w czasie okupacji, 22 września 1941 r., zaś święcenia kapłańskie przyjął 8 lipca 1945 r. w Krakowie z rąk biskupa pomocniczego Stanisława Rosponda. W latach 1947-1950 był rektorem Małego Seminarium Księży Sercanów w Krakowie-Płaszowie, od 1952 do 1958 r. – rektorem Wyższego Seminarium Księży Sercanów w Tarnowie, w latach 1956-1962 kierował Studium Teologicznym Księży Sercanów, od 1958 r. zaczął wykładać w KUL; był m.in. kierownikiem nowo utworzonej Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej⁵, zaś w latach 1972-1974 – prodziekanem Wydziału Teologicznego. Mocno angażował się w działalność ekumeniczną. Przez okres dwu lat (1973-1974) należał do Komisji Mieszanej Katolicko-Luterańskiej, powołanej przez watykański Sekretariat ds. Jedności Chrześcijan i Światową Federację Luterańską. Działał jako członek w Międzynarodowej Komisji Teologicznej, a także kierował działem „Teologii ekumenicznej” w Encyklopedii Katolickiej KUL⁶. W latach 1983-1991 pełnił funkcję przewodniczącego Sekcji Profesorów Teologii Fundamentalnej przy Komisji Episkopatu ds. Nauki. Brał czynny udział w Synodach Biskupów organizowanych w 1985 i 1991 roku.

Jest autorem ponad 250 artykułów naukowych i kilku publikacji książkowych, spośród których do najważniejszych należą: *Chrystus w Kościele. Zarys eklezjologii fundamentalnej*. Wrocław 1982 (tł. w jęz. rosyjskim Rzym–Lublin 1994); *Kościół na*

przewodnictwem. Konsystorze bywają zwyczajne i nadzwyczajne. § 2. Na konsystorz zwyczajny są zwoływani wszyscy kardynałowie, przynajmniej przebywający w Rzymie, dla przekonsultowania niektórych ważniejszych spraw, częściej jednak się zdarzających, albo dokonania najbardziej uroczystych aktów. § 3. Na konsystorz nadzwyczajny, który odbywa się wtedy, gdy to doradzają szczególne potrzeby Kościoła lub konieczność rozważenia poważniejszych spraw, zwołuje się wszystkich kardynałów. § 4. Tylko konsystorz zwyczajny, na którym są dokonywane pewne uroczyste akty, może być publiczny, a więc taki, na który, oprócz kardynałów dopuszcza się prałatów, przedstawicieli cywilnych społeczności oraz innych zaproszonych. Kan. 357 § 2. Kardynałowie, przebywający poza Rzymem i poza własną diecezją, w sprawach dotyczących ich osoby są wyjęci spod władzy rządzenia biskupa diecezji, w której przebywają”

⁴ Por. H. S e w e r y n i a k. *Profesor dr hab. Stanisław Nagy SCJ – teolog na służbie Kościoła*. RT 43:1996 z. 2 s. 7-16.

⁵ S. J. K o z a. *Profesor dr hab. Stanisław Nagy SCJ – pierwszy kierownik Sekcji Teologii Porównawczej i Ekumenicznej KUL (1970-1975). Przegląd wydarzeń*. RT 43:1996 z. 2 s. 35-47.

⁶ Z. K r z y s z o w s k i. *Profesor dr hab. Stanisław Nagy SCJ jako członek Międzynarodowej Komisji Teologicznej*. RT 43:1996 z. 2 s. 31-34.

drogach jedności. Wrocław 1985; *Papież z Krakowa*. Częstochowa 1997; *Ty jesteś Piotr*. Kraków 2003⁷

Ks. kard. S. Nagy, działając na polu nauki, od samego początku zajmował się problematyką Kościoła we wszystkich jego aspektach, a szczególnie kwestią wiarygodności Kościoła i przemian, które w nim nastąpiły po Soborze Watykańskim II. Znane jest także jego zainteresowanie osobą Jana Pawła II i promowanie papieskiego nauczania. Współpracował z nim od szeregu lat – jako biskupem, arcybiskupem, kardynałem, a wreszcie papieżem. Ustawicznie śledził papieskie nauczanie i poprzez swoje publikacje przybliżał szerokim kręgom Kościoła naukę jego Pasterza. Ks. kard. Nagy, począwszy od Soboru Watykańskiego II, żywo interesował się ekumenizmem. W swojej pracy naukowej wielokrotnie angażował się w kierunku otwarcia się Kościoła posoborowego na inne wyznania chrześcijańskie.

Ks. Zbigniew Krzyszowski